

Grażyna Iwanowska

Jegliniec, gm. Szypliszki, woj.
suwalskie. Stanowisko 1

Informator Archeologiczny : badania 21, 148-149

1987

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

tu do czynienia ze zniszczoną partią wału. Przekop przez wał został wykonany zapewne w okresie późnego średniowiecza w celu uzyskania dogodnej, ze względów obronnych, konfiguracji terenu dla zbudowania na wale obiektu, na którego ślady natrafiono w badaniach w 1978 oraz 1986 r. Na podstawie odwiertów uzyskano przekrój stratygraficzny fosi, stwierdzające że była to fosa typu suchego.

O s a d a

Założono 3 sondże o łącznej powierzchni 30 m², w których odkryto 9 obiektów oraz kilkanaście negatywów postępowych. Zarejestrowano m.in. 1/ podłużnie owalny, w przekroju nieckowaty obiekt o długości około 2 m, w wypełniku którego wystąpiła ceramika wyłącznie ręcznie lepiona, przykrawędnie obtaczana, wykonana z gliny o grubo- i średnioziarnistej domieszce tłuczni, oraz 2/ owalną jamę wędzarską /110 cm/, w przekroju cylindryczną, nieckowato rozszerzającą się w partii spagowej, w wypełniku której znaleziono łuski rybie oraz ceramikę częściowo obtaczaną, wykonaną z gliny o średnioziarnistej domieszce piasku i tłuczni. Materiał ceramiczny pozwala datować osadę od VII-XII w.

Badania na osadzie będą kontynuowane.

JĘGLINIEC, gm. Szypliszki
woj. suwalskie
Stanowisko 1

Państwowe Muzeum Archeologiczne
w Warszawie

Badania prowadziła mgr Grażyna Iwanowska. Finansowało PMA w Warszawie. Cztery sezon badań. Grodzisko wczesnośredniowieczne.

Badania wykopaliskowe, prowadzone na powierzchni 57,5 m², miały na celu dalsze rozpoznanie północnej części majdanu. W partii południowej kontynuowano eksplorację dwóch wykopów, o wymiarach 3,5 x 5 m i 2,5 x 7 m. Odsłonięto drugą warstwę bruku kamiennego, umacniającego majdan. Zajmowała ona powierzchnię około 15 m², lecz tylko partie południowe miały zwarty charakter. Pod nią wystąpiły jeszcze pojedyncze kamienie, związane z brukiem. Znalaziono kilka ułamków ceramiki wczesnośredniowiecznej, kilkadziesiąt fragmentów kości zwierzęcych, żelazną tulejkę grota strzały oraz żelazną ostrogę z zaczepami płytkowymi i długim bodźcem, datowaną na XI w.

W kolejnych dwóch wykopach, usytuowanych na północny zachód od ww bruku w przywałowej części majdanu, kontynuowano eksplorację rozpoczętą w roku ubiegłym. W jednym z nich /o wymiarach 2 x 5 m/ zarysowały się dwa obiekty. Pierwszy szerokości około 0,80 m miał postać owalnego zaciemnienia. W jego wypełniku wystąpiły ułamki ceramiki, polepy, kości zwierzęcych oraz węgla drzewnego. Drugi obiekt, półkolisty o średnicy 1,80 m, wchodził w zachodni profil wykopu. W jego obrębie oraz w sąsiedztwie znaleziono żelazny grot strzały, 2 szklane paciorki oraz 95 drobnych przedmiotów brązowych /m.in. 3 krzyżyki, w tym jeden zdobiony ichtą emalią/. Wystąpiło również kilkanaście ułamków ceramiki, kości zwierzęce oraz 2 fragmenty ludzkiej czaszki.

W drugim wykopie /o wymiarach 2,5 x 5 m/, sąsiadującym z poprzednim, przy eksploracji świadka szerokości 0,30 m, pozostawionego w poprzednim sezonie znaleziono 2 szklane paciorki, w tym 1 ze złotą wkładką oraz 81 wyrobów z brązu - fragmenty drutów, kółka, pierścienie, zawieszki, kawałki bransolet. W wykopie przy profilu północnym uchwycono również fragment większego obiektu w postaci półkolistego zaciemnienia o średnicy 1,10 m. W jego otoczeniu wystąpiły nikiłe ślady spalenizny, nie mające jednak charakteru obiektów postępowych. Materiał odkryty w wykopie obejmuje około 60 fragmentów kości zwierzęcych, 16 ułamków ceramiki wczesnośredniowiecznej i z okresu wędrowań ludów, 3 żelazne groty strzał oraz 19 przedmiotów brązowych. W ten sposób ilość zabytków wydzielonych, uzyskanych w ciągu 4 lat badań na majdanie grodziska, wynosi obecnie 750 sztuk. Są to przede wszystkim drobne wyroby brązowe /683, w tym 9 przedmiotów zdobionych ichtą emalią/, nieliczne żelazne /15/, 17 szklanych paciorków oraz 9 zabytków wykonanych z jasnego metalu.

Tegoroczne prace nie pozwoliły na uściślenie datowania badanego obiektu w stosunku do poprzednich ustaleń /X-XIII w./. Potwierdziły natomiast wcześniejsze obserwacje, dotyczące charakteru dużej części materiału zabytkowego, stanowiącego prawdopodobnie surowiec do produkcji wyrobów brązowych.

Materiały /nr Inw. PMA/V/8664/ i dokumentacja z badań znajdują się w PMA w Warszawie.
Badania będą kontynuowane.

KALISZ-ZAWODZIE
Grodzisko

Polska Akademia Nauk
Instytut Historii Kultury Materialnej
Kaliskie Stanowisko Archeologiczne

Badania prowadził mgr Tadeusz Baranowski, mgr Leszek Gajewski, mgr Małgorzata Gula, mgr Lech Kaczmarek; opiekę naukową sprawowali: prof. dr hab. Witold Hensel i prof. dr hab. Stanisław Tabaczyński; uczestniczyli: mgr Marta Męclewska oraz studenci archeologii UL, UW, Uniwersytetu w Lizbonie i młodzież z OHP. Finansowa: WKZ w Kaliszu.
Piąty sezon badań. Grodzisko wczesnośredniowieczne.

W północno-wschodniej części grodziska, wewnątrz przestrzeni zamkniętej łąką fundamentową tak zwanej "kolegiaty p.w. Św. Pawła", kontynuowano /rozpoczęte w 1985 r./ odsianianie pozostałości kościoła drewniano-glinianego, jednonawowego /o powierzchni około 80 m²/, zapewne z prostokątnym prezbiterium /tak zwany kościół "A"/. Wkopy fundamentowa ścian tworzył podłużny rów szerokości około 0,80 m i głębokości około 0,60 m. Ściany wkopy fundamentowego nosiły ślady zbitwiałych desek - słowania. W rowach fundamentowych odkryto ślady elementów pionowych /słupów/ i poziomych. Liczne fragmenty polipy glinianej, odkryte przy ścianach obwodowych, świadczą, że ważnym elementem konstrukcyjnym ścian była glina. Podczas badań odkryto liczne płytki ceramiczne, niezdobione, pochodzące zapewne z powierzchni ścian. W podłożu wkopy i w jego wypełnisku znaleziono grudki i hryki brązu pochodzącego zapewne z elementów konstrukcyjnych lub dekoracyjnych ścian.

Do pomieszczenia określonego jako nawa przylega w narożniku południowo-wschodnim fundamentu, dodatkowa pomieszczenie. Widoczne były ślady spalenizny zwłaszcza w części wschodniej całego założenia /prezbiterium?/ i w zachodniej części nawy.

Wyróżniono również zarysy fundamentów następnej struktury oznaczonej jako kościół "B", zbudowanych z głazów narzutowych i okrzesków piaskowca, łączonych zaprawą wapienną z domieszką piasku i żwiru.

Uchwycono pozostałości poziomów użytkowych. Kościół "A" można wstępnie datować na I połowę XI w., kościół "B" na 2 poł. XI w. lub początek XII w. Późniejsze budowie zakłóciły w znacznym stopniu układy stratygraficzne i całość struktur wymaga pogłębionej analizy architektonicznej.

Na Zawodziu uzyskano następną /po krążku z wyobrażeniem smoka/ element drobnej sztuki romańskiej - krążek z brązu z wyobrażeniem archanioła.

Materiały znajdują się w Kaliskim Stanowisku Archeologicznym IHM PAN.

Przewiduje się kontynuowanie badań.

KAMIEŃC, gm. Zbrosławice
woj. katowickie
Stanowisko 2

Uniwersytet Śląski w Katowicach
Instytut Historii
Muzeum Śląskiego w Katowicach
Dział Archeologii

Badania prowadził doc. dr hab. Jerzy Szydlowski, mgr mgr E. Foltyn, R. i D. Abiamowiczowie /autor sprawozdania/.
Finansowana z funduszu problemu resortowego RPBP III. 36.
Siódmy sezon badań. Grodzisko wczesnośredniowieczne, osada kultury łżyckiej z okresu halstackiego.

Grodzisko w Kamieńcu położone jest na cyplu terenu wcinającym się od wschodu w dolinę rzeki Dramy, w odległości około 480 m w kierunku północno-wschodnią od pobliskiej stacji kolejowej.